

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VECHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok -- -- 4 koruny -- hal.
 Na pol roka -- -- 2 " -- "
 Na štvrt' roka -- -- 1 " -- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szék.
 Nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Dočasné rozriešenie krízy.

Darmo sa tešili starí liberali, freimaneri, socialdemokrati a židia že budu mať hody keď Ladislav Lukács dľa Kristóffyho receptu prevezme a utvorí vládu zo samých liberalných elementov. Darmo čakali dichtive vzkriesenie liberalizmu demokracií a národnáriki vodcovia. Snáhy Ladislava Lukácsa nevedly k úspechu. Nad jeho poziciami zhrozily sa všetky čestne zmýšľajúce politické stránky, ba i samí liberalní bankhusári neodvislých neopovážili sa pred verejnou príjať podmienky aké im k rozriešeniu krízy predložil Ladislav Lukács. Nemožnosť prevedenia Lukácsových plánov nahliadli konečne aj vo Viedni. Jeho veličenstvo kráľ na nedelu 4. júla povolal dal ku audiencii ministerpredsedu terajšej vlády a vyslovil pred ním tú žiadosť aby terajší ministri spravovali krajinu i ďalej aspon do jasene. Ministerpredseda Alexander Wekerle ochotne osvedčil sa, že je hotový ku prevedeniu žiadosti jeho veličenstva, lež len pod tou podmienkou, jestli terajší ministri ku ďalšej správe krajny nielen splnomocnení, lež na novo vymenovaní budú, jestli ako takí predstaví sa môžu parlamentu a jestli parlament tento spôsob rozriešenia krízy skutočne aj prijme. Keby totiž parlament neprijal tento spôsob rozriešenia krízy, vtedy by vláda aj vzdor toho že je vymenovaná, nebolo parlamentárna.

Ministerpredseda Alexander Wekerle hned po audiencii u jeho veličenstva kráľa vrátil sa do Budapešti, kde už v pondelok 5. júla vydržoval v snemovni ministerskú poradu. Na porade prítomní boli všetci ministri a uzavreli: že len v páde

nového vymenovania a prí prevzatí politickej zodpovednosti hotoví sú prevzat' ďalšiu správu krajiny a predzaciatkom jasného účinkovania krajinského snemu žiadajú si zreknúť sa vlády.

Toto uzavretie ministerskej porady na vedomie dali hned v snemovni shromazdeným politickým stránkam.

Politické stránky koalície každá osobytne pojednávaly uzavretie ministerskej porady. Kresťanská ľudová strana držala zasadnutie v ministerskej miestnosti svojho predsedu grófa Aladára Zichyho, ministra okolo osobností kráľa. Gróf Aladár Zichy ako predseda predložil shromazdeným krajinským vyslancom uzavretie ministerskej porady.

Kresťanská ľudová strana, uzavretie ministerskej porady prijala jednohlasne.

Ústavná stránka koalície držala poradu v delegacionalnej dvorane snemovno. Poradu zahájil ministerpredseda Alexander Wekerle a oznámil prítomným najnovšie rozhodnutie jeho veličenstva a uzavretie ministerskej porady. Ústavná stránka bez všetkej debatty jednohlasne prijala uzavretie ministerskej porady.

Stránka neodvislých koalície zarovnak v snemovni držala zasadnutie pod predsedníctvom ministra obchodu Franca Kossútha. Uzavretie ministerskej porady a najnovšie rozhodnutie jeho veličenstva predložil neodvislým ako predseda strany sám minister Franc Kossúth. V zasadnutí neodvislých ale o uzavretí ministerskej porady vyvinula sa zdĺhavá debatta. S rozhodnutím jeho veličenstva medzi neodvislými zvláste bankhusári není sú spokojní. Pod nútnosťou politických pomerov prítomností, lepšie povedano, ponevadž

sí ináč nevedia pornôst, horko fazko prijali uzavretie ministerskej porady, lež s tým rozhodnutím, že v tejto otázke k ; orade povolajú celú stránku neodvislých a ako Franc Kossúth povedal sodpovednou obozretnosťou vynesú jejích uzavretie.

Ministerpredseda Alexander Wekerle uzavretie ministerskej porady teraz už stránkami koalície prijaté vo streda 7. júna predložil v audiencii jeho veličenstvo kráľovi. Terajsia vláda akô do jasene vymenovaná nova vláda není viazaná ani paktumom ani povinnosťou prevedenia samostatnej banky. Povinnosťou tejto vlády je ale porobiť prípravy ku sostaveniu krajinského a spoločného štátného rozpočtu s Rakúskom a so spoločnými ministrami ustáliť program ku delegáciám v jaseňi zasedajúcim. Ponevác vo verejnej správe následkom prená hleného vzdania sa úradov jednotlivých županov v nektorých pravomocnostiach stoličných nastaly neriady, na novo vymenovaná vláda povinná je vymenovaním nových županov porobiť sodpovedné poriadky. Dľa žiadosti jeho veličenstva kráľa novo vymenovaná vláda staraf sa má o také prostriedky a spôsoby, s pomocou ktorých v jaseňi možno bude previesť konečné parlamentné rozriešenie panujúcej krízy. Zvláštou úlohou novo vymenovanej vlády ale nech je, zo všemožných kombinácii na vždy vytvorit štarých liberálov, ktorí i najnovšie tak hnusný zástoj hrali, že sa nad tým ešte í sám Štefan Tisza pohoršil a ktorí v prvom rade sú tomu na príčine, že v neodvislej strane, daktorí v záležitosti utvorenia vlády a v otázke samostatnej banky zaujali také stanovisko ktoré nemá žiadneho realného základu prítomne, a pred každým človekom zdravého rozumu, ktorý zná naše politické pomery, nebude mať oprávnenia ani v jaseňi. V tomto smere účinkovať má na novo vymenovaná vláda a z tohoto pozostávať má jej program do jasene. Krajinská snemovna odročí zsadnutia asi do 15. septembra a jeho veličenstvo kráľ odobere sa na le tovanie.

Kríza ktorú ľahkomyselne vyvolali nepokojné živly neodvislých, do jasene, teda dočasne je rozriešená v každom ohlade múdnym rozhodnutím jeho veličenstva kráľa. Čas tento ale nálažite využítkovať treba zvlášte privrzencom kresťanskej ľudovej strany. My ľudáci nikdy nesmieme zabudnúť na to ako sa v čas tejto krízy chovali proti nám liberáli každého druhu. Just sa vyhrázał že kle-

rikalizmus, teda katolíkov, zaškrtí a vykrúti im krky. Národnariški vodcovia nevedia iného ako za príkladom socialdemokratov blatom hádzaf do kresťanskej ľudovej strany a čím viacej ožívali liberáli tým viacej riasla jejích opovázlivosť a nestydatosť. Aby sa nám teda nikto viac neopovážil vyhrázał že nám krky vykrúti, aby aj podlé pomluvy a hany národnariških vodcov na kresťanskú ľudovú stranu prestaly, organizujme sa po všetkých obciach. Čím pevnejšia je ľudová strana, aj prí konečnom rozriešení krízy v jaseňi, tým viacej osožnej bude môst účinkovať za ľud kresťanský.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová držala poradu 30. júna o 7. h. večer a vo veľkom počte prítomní vyslancovia krajinski pojednávali o rozpoloženi politickom. Ľudová strana snemová vyniesla v tejto porade uzavretie v ktorom sa s dôrazom osvedčila že ona aj prítomne verne zastáva len také rozriešenie panujúcej krízy, ktoré má prevedené byť na základe krajinskej konštitúcie a že čoskorsie prevedenie volebnej reformy považuje za takú povinnosť, ktorú v koalíciu spojené politické stránky spoločne na seba vzaly a ktorej spoločné vyplnenie považuje preto za politickú počestnosť.

Krajinskí vyslancovia ľudovej strany s úplným dôrazom ohrozovali sa proti tým nápadom akých menšia čiastka neodvislých dopúšfa sa proti politickým stránkam vyrovnania roku 67. Vyslovili sa zvlášte proti vystupovaniu Juliusa Justha, posudzovali ho prisne lež spravodlive, bo jeho chovanie niako nesrovnáva sa s tou hodnosťou akú v krajinskom sneme zaujma z dôvery koalície.

O porade vôbec podávame nasledujúcu zprávu: Prítomní boli: Gróf Aladár Zichy, Štefan Rakovszky, Ján Molnár, Alexander Giesswein, gróf Ladislav Hunyady, Koloman Brestyenzsky, Pavel Kovács, Julius Jánoky-Madocsányi, Georg Szemrecsányi, Béla Csitáry, Emil Gyuriss, Alexander Karácsonyi, Karol Hencz, Dezider Ajtics-Horváth, Alexander Ernst, Mikuláš Zboray, Jozef Farkas, Béla Nyáry, Franc Csizmazia, Štefan Adamovics, Béla Rakovszky, Štefan Tálos, Franc

Darányi. Z vonkajšich denov boli prítomní: Georg Bulla župan, Béla Landauer, Béla Turí, dr. Lakner, Michal Dömötör, dr. Kovács a viacej iných. Gróf Aladár Zichy zahájil poradu a vyslovil sa že ju preto svolal na dnešný deň, bo predošly týždeň ako rozposlal povolania bolo k očakavaniu, že dnes kríza snád už rozriešená bude. Toto sa nestalo vzdor porade stránky neodvislých týmto cieľom vydržiavanej. Na každý pád ale je na mieste, aby ľudová strana vyslovila sa o terajšom rozpoložení politickom a oznáčila spolu aj stanovisko aké v tomto ohlade zaujma.

Veľmi radi rozhodujú o nás aj bez nás. Seba povedomi ľudia a politici podobného trpeť nesmejú. Že sme sa posial neohlásili stalo sa nie v záujme strany, lež v záujme krajny. Stanovisko naše ale označíť a mienku nasu otvorene povedať môžeme bez toho, že by sme tým škodili krajne. Vyzval preto prítomných aby sa ohlásili k slovu.

Béla Rakovszky v záujme vlasti žiadal by si celkom čisté rozpoloženie. S istotou dá sa tvrdiť že v stránke modvislých neni sjednoteného rovného smýšľania, bolo by preto treba svolat zasadnutie snemovne aby sa vedelo čo chce väčšina, bo dotial, terajšie rozpoloženie rozriešiť nemožno.

Julius Jánoky-Madocsányi tomu náhľadu dal výrazu, že kým s počestnosťou udržať možno koaliciu, on z jeho stránky hotový je na tom pracovať. Poťazne prevedenia volebnéj reformy zaviazaní sme kráľovi a krajne, toto obligo musime na každý pád vyplniť. Ludovej strane nikto nemôže robiť vyčítky, že ona hatila, prekazila alebo odročila prevedenie volebnéj reformy, bo ona ešte aj k tomu prívola aby táto reforma prvej bola do života uvedená ako autonomia katolíkov. Jestli ale koaliciu zoslabia, vtedy sa necíti byť zaviazaným a ľudová strana sa slobodne môže odhodlať, aké stanovisko chce zaujať.

Mikuláš Zboray sa vyslovil že by, k naležitému porozumeniu terajšieho rozpoloženia, treba bolo vysvetliť naprv viacej otázok. Na politickom dejišti objavil sa Lukács a začal vyjednávať so stránkou neodvislých. Vedeli o tom ministri? Hovorí sa, že sa ministri vzájomne zaviazali, že budu spoločne pokračovať. Je to pravda? Či to

aj Kossúth chce, aby vládu prevzala jedine stránka neodvislých? Tieto otázky neni sú objasnené, ja sa ale neidem včul s nimi zaoberať. To ale istotne viem, že keď sme do koalície vstúpili spolu sme sa zaviazali, že spoločne s druhými stránkami koalície prevedeme volebnú reformu. Toto na každý pád musime urobiť. Toto žiada záujem krajny. My teda slobodne môžeme povedať, že sa pevne držíme našej povinnosti a toho stanoviska, ktoré sme označili hneď po zadakovaní vlády. Hrubianské nápady akými jednotlivé trupy boria sa na ľudovú stranu nezaslúžia ani odpovede, zdá sa ale ako by ne bolo na mieste priveľmi zaoberať sa s otázkami jednotlivých osobností. Z tej príčiny rečník navrhuje aby ľudová strana vyslovila, že sa verne pridrža rozriešenia krízy na základe konštitucionálnom a že volebnú reformu ako prevzatú povinnosť, hotová je previesť spoločne s tými stránkami s ktorými sa k tomu odhodlala. Na nápady a pomlavy dá zaslúženú odpoveď svojím časom, vytýčeného šlachetného cieľu ale sa nezrekne.

Georg Szmrecsányi osvojuje si náhľady aké prevniesol Zboray, robi to ale len pod nátlakom predzatých povinností. Cíti, že táto povinnosť viaže a tlačí každého, preto najprv túto treba uskutočniť, aby potom každý slobodne účinkovať mohol.

Jan Molnár schvaluje stanovisko Zborayho. Nechce prejudikovať udalostám, Zborayho náhľady hotový je ale prijať aj v podobe uzavretia, bo oni obsahujú v sebe aj to stanovisko, ku ktorému od počiatku priznávala sa ľudová strana.

Karol Hencz je podobne tej mienky, aby ľudová strana prijala návrh Zborayho a oznáčila jej stanovisko aké v terajšom rozpoložení politickom zaujma.

Štefan Rakovszky úplne súhlasí s tým návrhom Zborayho aby sa ľudová strana osvedčila že sa toho verne pridrža a to aj žiada, aby terajšia kríza rozriešená bola na základe konštitucionálnom. On ale aj to považuje za konštitucionálne rozriešenie, keď väčšina z druhej, novej koalície utvorená bude. Vláda utvorená z menšiny je tiež konštitucionálne rozriešenie, jestli v krajine a v parlamente probuje a vie zadovážiť si väčšinu. Spravovať chceť ale kra-

jinu nezákonným odročovaním snemu s pomocou vlády, ktorá nemá koreňa ani v krajine ani v parlamente, to by už bola vec zcela nekonštitucionalná, Proti tomu ohrozuje sa s úplným dôrazom. Vysvetlil ďalej rečník, že terajšia kríza takým spôsobom povstala, že do politiky vrhnutá bola istá otázka banky tým cieľom, aby účinkovanie koalície znemožnené bolo, aby prekazená bola na slovo statočnosti prevzatá povinnosť prevedenia volebnej reformy tým spôsobom, aby to nebolo proti zaujmom krajiny a obyvateľstva. Vrhli na povrch tú otázku, poľahky ktorej ani v stránkach koalície, lež ani v samej stránke neodvislých nebolo sjednoteného rovnakého smýšľania a keď malo prísť k rozhodnutiu ztvárali vždy len taktiky. Najprv chceli samostatnú banku, potom za slen banku kartellovú, teraz ale boli by spokojní, keby dostali dovolenie aby sa ku samostatnej banke len pripravovali. Keď im skutočne šlo o postavenie samostatnej banky, s dôrazom mali žiadať aby pojednávaná bola zákonná predloha volebnej reformy, aby táto povinnosť neobťažovala koalíciu pred kráľom. Nový, na širšom základe zvolaný parlament bol by potom za samostatnú banku bojovať mohol, keby to väčšina bola žiadala. To by bolo bývalo otvorené a korrektné pokračovanie.

Rečník hovoril ďalej o tej jednotajne spomínanej väčšine neodvislých. Strana neodvislých chce mať vládu na základe väčšiny, zabýva ale pritom, že tá jej väčšina utvorená je len s pomocou stránok s ňou v koalícii spojených. Pri voľbách totiž stránky vyrovnania 67. nebojovaly proti stránke neodvislých, lež na základe spoločne ustáleného programu, ako súdruhovia pustili sa do volebného boja. Podpora stránok vyrovnania 67. im dobre padla, včul by ale o nich nechceli ani slyšať.

Hovoria že koalícia nerozpadla sa ešte skutočne a úradne. Zo strany neodvislých pravda nestalo sa úradne nič v tomto ohľade. 140 ľudí tej strany ale podpísali hárok, že chcjú mať vládu zostavenú výlučne z neodvislých. Toto nepodvrátili a nezazlili im ani v dnešnej jejich porade. Rečník aj to badá že po čas celej panujúcej krízy zvláštny zástoj hrajú otázky týkajúce sa istých osobností. Túto okolnosť musí spomenúť. Jemu totiž nemôže byť všetko jedno,

či v kabinete z koalície utvorenom sedia Andrassy, Darányi, Zichy, alebo iní, bo on v týchto osobnosťach videl garanciu, že sa všeho tak stane a prevádzať bude ako to vyžadajú záujmy krajiny. Rečník v politike vyrovnania 67. úplne dôveruje, veď 48 tí, jestli sa chcú dostať na vládu, prinútení sú politikou 67. prevádzať a celá kríza aj len z toho povstala že 48. iné zásady ohlasujú a primiteni sú iné nasledovať. Práve toto nemožné postavenie bude prameňom nepretrženého sporu medzi kráľom a parlamentom, jestli politike dajú smer neodvislých. Rečník si žiada také rozriešenie krízy a chce takú uprimnú politiku ktorá krajne zabezpečí pokoja.

Volebnú reformu zarovnak tiež tak treba utvoriť aby sme proti nepriateľom krajiny spolu bojovali. Keď ale 48 tí ohlasujú že oni volebnú reformu prevedú aj bez stránok vyrovnania 67. rečník má na to tú odpoveď že 67 tí prevedú volebnú reformu aj bez 48 ích. My s dobrým svedoním môžeme tvrdiť že sme volebnú reformu spoločne s nimi previesť chceli, k terajšiemu stanovisku len oni nás prinútili. Nenahliadajú to, bo sú krátkozrakí.

Alexander *Ernszt* príjma síce Zborayho návrh, poukázal ale na tú inkompatibilitu akú spaturuje vo vystupovaní Justhovcov. Pre toto na zodpovednosť treba fahať predsedu snemovne. (Výkriky: Treba svať snemovňu) tie veci neslobodno ani vtedy jednoducho do vaku strčiť, keby koalícia z politickej potrebnosti ďalej jestvovať mala. Poľahky koalície a terajšieho postavenia ministrov viacej otázok položil predsedovi na ktoré keď gróf Aladár Zichy odpovedal, pozdvihol sa k slovu:

Béla *Nyáry*. Prijal návrh Zborayho, dotyčno Justhovcov ale sa vyslovil, že sa následkom jejích vystu povania, v koalícii nemožnými učinili. Prevedenie volebnej reformy predstavuje si aj on dľa zákonného návrhu Andrassyho, Justhovci ale sú proti tomuto návrhu, teda už aj toto vytvára aby všetci ako posial v koalícii spolu pracovali.

Alexander *Giesswein* vysvetlil v dlhšej reči, že nové volebné právo opanuje celú politiku budúcnosti, preto príjma návrh Zborayho.

Mikuláš *Zboray* konečne predostrel porade osnovu návrhu, ktorý zneje nasledovne:

Eudová strana snemová pridržia sa po za-

ďakování vlády vyneseneho uzavretia, aby rozriešenie prevedené bolo dľa požiadavok konštitucionálnych.

Ponevác ale ľudová strana v príležitosti nastúpenia vlády koalície, spolu s druhými stránkami vzala na seba utvorenie zákona všeobecného volebného práva, s jeho veľičenstvom, s krajinou a s koalizovanými stránkami prevzatej povinnosti tejto, holová je aj dnes sdpovedať.

Od tejto úlohy nemôžu ju zvrátiť ani proti 67 tím, teda aj proti ľudovej strane, jednotlivými trupami namierené nápady, bo uskutočnenie volebnej reformy nenie výlučnou úlohou jednej alebo druhej v koalícii zastúpenej stránky, lež všetkých koalizovaných stránok spoločne predvzatá povinnosť, ktorú vyplníť vyžaduje politická počestnosť a mravnosť.

Tento návrh prijatý bol jednohlasne, po čom ho predseda vyslovil ako uzavretie kresťanskej ľudovej strany snemovej a poradu zaključil.

Porada Katolíckej Ľudovej Jednoty v Prešporke.

Miestni správcovia Katolíckej Ľudovej Jednoty stolice pešporskej 1. júla vydržovali poradu vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu v Prešporke. Na porade súčastnili sa zo Stredišťa hlavný správca Jednoty dr. Alexander *Ernszt*, hlavný tajomník Štefan *Haller* a členovia spravujúcej rady Béla *Turi* a Štefan *Friedreich*.

Z mesta a z územia pešporskej stolice boli prítomní: Edmund Zandt praelát, opát-farár (Pozsony), Michal Ikrényi dekan-farár (Gerencsér), Matias Sorger podlesný (Foll), Ján Tyukos farár (P.-Püspöki), Alexander Raditzky kaplán (P.-Püspöki), Franc Nutzer gazda (P.-Püspöki), Ján Strasser gazda (P.-Püspöki), Ján Rác gazda (Nagypáka), Pavel Wönkler farár (Felbár), Ján Horváth farár, Ján Fülöp, Ludvik Klincses, Ernest Polatsek (Szered), Štefan Luzsicza farár (Nagyfödemes), Ján Virsik farár, Imrich Hojszik farár (Zohor), Ján Martinkovits farár (Vedröd), Viktor Adamcsa kaplán (Vedröd), Ondrej Kiss statkár (Kajal), Jozef Psenkó farár (Kajal), Alois Károly farár (Szempez), Árpád Kazacsay farár (Pozsony), Géza Csaposs farár (Nagylég), Matias

Drevenyák farár (Boldogfa), Ernest Katona farár (Bohuníc), Evarist Czaykowski farár (Pozsony), Narcis Heim stoličný podnotár, Vincenc Kisfaludy dekan-farár, dr. August Ochaba krajinský vyslanec a mnohí iní.

Poradu zahájil praelát, opát-farár Edmund Zandt a srdečne privítal prítomných.

Štefan *Haller* hlavný tajomník po zahájení porady vysvetlil program Katolíckej Jednoty, ktorý stredišťe doručí onedlho všetkým miestnym správcom.

Alexander *Ernszt* ako hlavný správca podal zprávu o úspechoch aké katolícka Jednota dosiahla v stolici pešporskej. Vstúpilo tu do Jednoty asi 7000 členov. Je to síce pekný počet, nie ale celkom dostatočný. Posiaľ hlavnou vecou bola agitácia, včul už obsahu treba dať našemu pohybu. K tomu aby sme zásady naše uplatnili v celom obore verejného života neni ešte dost keď máme 200,000 členov. Rozširovanie katolíckej Jednoty na územi pešporskej stolice hatia agitácie, ktoré tu istí ľudia prevádzajú proti všetkému čo je katolícke. V jednotlivých obciach len asi 4 procenty mužského obyvateľstva patria ku Jednote sú ale obce kde 94 procentov obyvateľstva dalo sa za členov zapísať. Toto práve je zrejným dokazom že na územi pešporskej stolice možno je väčších úspechov dosiahnuť. Odporúčal aby za stoličného správcu Jednoty vyvolený bol gróf Béla Pálffy a za správcu Jednoty v Prešporke praelát opát-farár Edmund Zandt. V Prešporke zvlášte na tom treba pracovať aby upevnení boli kresťanski socialisti a aby sa aj inteligencia ku ním priblížila. Návrhol konečne aby pre územie pešporskej stolice vyvolený bol agitacionálny výbor. Porada jednohlasne prijala tento návrh a do agitacionálneho výboru vyvolení sú:

Viktor Adamcsa (Vedröd), Anton Brázda (Ábrahám), Gregor Bognár (Hidas), Matias Drevenyák (Boldogfa), Jozef Dobrovodszky (Istvánfalú), dr. Eugen Hegyí (Alsónyárasd), Eugen Horváth (Magyarbél), Alois Jaanics (Pered), Julius Gáspary (Dunaszerdahely), Ondrej Kaján (Illésháza), Vincenc Kisfaludy (Magyardiószeg), Ludvik Kamenár (Vága), dr. Anton Mondok (Nagyszombat), Emil Hudyma (Nagyszombat), Anton Raufstein (Nagyszombat), dr. Hugo Eller (Nagyszombat), Alois Károly (Szempez), Štefan Nottny (Szered), Karol Perczel (Rózsavölgy), Béla Plechló (Alsó-Dombó).

dr. Bálint Somogyi (Dunaszerdahely), Ludvik Szikora (Somorja), Jozef Schill (Egyházugelle), Ludvik Szép (Csallókört), Ján Virsik (Jakabfalva), Jozef Vojtek (Vágszerdahely), Ján Tyukos (Püspöki), Alexander Uhlárik (Vízkelet), Pavel Winkler (Felbár), dr. Pavel Otcoska (Pozsony), dr. Kornel Ottely (Pozsony), Anton Hölbl (Pozsony), Ladislav Zalka (Pozsony), Vilhelm Andres (Pozsony), Cezár Nagy (Pozsony), Zigmund Kisfaludy (Pozsony), dr. Rudolf Dohnál (Pozsony), Ferdinand Exner (Pozsony), dr. August Ochaba (Pozsony), Jozef Fischer (Pozsony), Árpád Kazacsay (Pozsony), Evarist Czaykowski (Pozsony), dr. Alois Török (Pozsony), Ondrej Kiss (Kajal), Michal Horvatovics, dr. Julius Nemessányi (Pozsony), dr. Jozef Kovács (Malacka), dr. Rudolf Müller (Pozsony).

Po prevedenej volbe agitacionalného výboru pozdvihol sa k slovu Štefan *Friedreich* člen správujúcej rady a vyzdvihol, že príčiny terajších neprajných pomerov zvlášte v tom treba hľadať, že vedenie verejných záležitostí vypadlo z rúk kresťanskej inteligencie. Židovstvo a freimaurerstvo dostávajú sa na povrch vo verejnosti a to len preto, bo modernými prostriedkami vedia sa priblížiť ku srdciam ľudí. Význam musíme, že naša inteligencia je zožidovčená. Toto ale je na hroznú záhubu katolíkov. My sí ale ani len mocnú katolícku tlač nevieme utvoriť. Vyzval prítomných ku výdatnej podpore katolíckej tlače.

Prehovorili ešte Jozef *Psenko*, Géza *Csaposs* a Ján *Szokolay* na jejíchž namietky dali vysvetlenia hlavný správca Jednoty Alexander Ernst a hlavný tajomník Štefan *Haller*.

Praelát opát fár Edmund *Zandt* zaključil poradu s tým sľubom že spolupracovníci Jednoty v stolici prešporskej v každom ohľade sôdpoveďa očakávanu Stredišťa.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V shromaždeniach, katolíckej Jednoty pokračujú veriaci neunávenou vytrvalosťou. Není tej nedele, alebo toho sviatku že by jednotlivé už utvorené organizácie neusporiadaly porady alebo v obciach, kde ešte není Jednoty, s veľkým úspechom nevydržiavaly utvorené shro-

maždenia. Kto číta naše zprávy o katolíckej Jednote musí nahliadnuť, že medzi katolíckym obyvateľstvom Uhorska nikdy nepanoval tak bystrý život ako teraz. Je ale aj zepotreby aby katolíci skalopevne stáli zvlášte v terajších neistých časoch. Nikto nevie čo najbližšia budúcnosť donese. To jedno ale známe je každému že proti katolíkom brúšia si zuby židovstvo, freimaurerstvo, liberali, socialdemokrati a jejích spojenci. Pozor teda drahi bratia katolíci! Buďme na stráži. Organizujme sa, kým je čas ku tomu ako to najnovšie previedly nasledujúce obce:

Kerény (stol. Bács), *Székelyvécke* (stol. Udvarhely), *Rónaszék* (stol. Máramaros), *Ráczkanizsa* (stol. Zala), *Csepel* (stol. Pest), *Nagyécs* (stol. Győr), *Győrasszonyfa* (stol. Győr), *Nyalka* (stol. Győr), *Győrszentmárton* (stol. Győr), *Ravasz* (stol. Győr), *Pér* (stol. Győr), *Felső Kismártonhegy* (stol. Sopron), *Tiszaszentmiklós* (stol. Torontál), *Sárród* (stol. Sopron), *Komáromkürth* (stol. Komárom), *Forray-Nagyiratos* (stol. Arad), *Ódész* (stol. Torontál), *Topolya* (stol. Torontál), *Krasznok-Vajda* (stol. Abauj-Torna), *Monostorszeg* (stol. Bács).

Pográny (stol. Nitra). Veľké shromaždenie vydržiavali tu členovia katolíckej Jednoty 29. júna. Shromaždeniu predsedal miestny správca farár Imrich Karsay. Predseda po zahájení zasadnutia držal prednášku o novom daňovom zákone, zvlášte o jeho na nový kataster poľnohospodárskej čiastke. Krajinský vyslanec Julius Jánoki-Madocsányi ako zastupiteľ stredišťa rečnil o zásadách kresťanských z ohľadu verejného hospodárstva. Okresný notár Julius Bihary konečne vysvetľoval nový zákon daňový z praktických ohľadov. Vo veľkom počte prítomní veriaci sprevádzali rečníkov všestrannou pozornosťou.

Rozpoloženie v Turecku.

Spor medzi Tureckom a Gréckom je zo dňa na deň ostrejší a obe krajiny sa chystajú na vojnu. Zo Saloník oznamujú, že zvlášte III. vojenský sbor sa pripravuje na vojnu proti Grécku. A z Monastýru dochádza chýr, že delostrelectvo dostalo rozkaz, aby sa pohlo na grécku hranicu, A hovoria, že sa delostrelectvo aj pohlo na cestu.

Z gréckej strany popierajú to síce, ale turecké vrchnosti ustálily, že pozdĺž grécko tureckej hranice početné grécke bandy páchajú nezbedy a že bandy sú vstrojené puškami a revolverami gréckej armády. Bandy turecké vojsko prenasleduje a troch náčelníkov bandy aj chytilo.

Gréckeho metropolitu v meste Aivali predvolali pred vojenský súd, proti čomu sa patriarchát u porty písomne ohradzoval. V meste vyhlásili stav obleženia a preto jeden grécky vyslanec tureckej komory predostrel

interpelláciu, že pre jaké príčiny vyhlásili tam stav obleženia.

Turecká vláda v záležitosti ostrova Kréty poslala mocnosťam obežnú notu. Vláda v note vyhlasuje, že pred vyprázdnením ostrova polozenie ostrova chce v porozumení s mocnosťami na základe autonómie sriadiť, lebo nestrpí urazenie svojich suverenných práv a prívtenie ostrova ku Grécku nedovoli. Porta aj na vojnu je prichystaná.

Turecko sa neprestajne zbrojí a na hranici Grécka a Bulharska uvádza do života vojenskej poriadky. V posledných dňoch na vystrojenie armády stvorili 60 miliónov frankov, v ministerstve vojny sú istí, že za 24 hodín šesťkrátstotisíc ľudí bude hotové na cestu.

Veľkú starosť zapríčiňuje tureckej vláde vzbura Albáncov. Turecký generál paša Dšavid, ktorý s tromi pešími plukami a s niekoľkými jágerskými bataillonami šiel potlačiť vzburu Albáncov, dľa üskübských zpráv, pri Ipeku a Djakove utrpel porážku. Albánci obstáli jeden priesmyk a bašovi Dšavidovi sa nepodarilo Albáncov odohnať z tejto posície. Strhla sa bitka, v ktorej Turci utratili 14 dôstojníkov a 350 vojakov. Medzi padnutými je aj jeden vývodiaci člen mladotureckého výboru beg Kiamil. Vláda nariadila, aby z Monastýru šly do Ipeku novšie čaty. Dovedna sa vzbúrilo asi 15.000 Albáncov, ktorí dali Turkom na vedomie, že dotiaľ nesložia zbraň, kým nedostanú úplnú autonómiu a kým zajatých Albáncov nepustia na slobodu.

Turecká vláda oproti tomu vyhlasuje, že o porážke bašu Dšavida nič nevie.

V záležitosti ostrova Kréty zainteresované štyri mocnosti sa ešte vždy nedohodli. Protežujúce mocnosti súhlasia v tom, že suverenitu Turecka treba rešpektovať, ale ohľadom odvolania svojich čiat s ostrova sa nevedia dohodnúť. Anglicko a Rusko bezpodmienečne chcú odvolať svoje čaty, oproti tomu Francúzsko a Taliansko odvolanie čiat za terajších pomerov za nebezpečné považujú.

Aj bývalý francúzsky zahraničný minister Hanno-taux v jednom parížskom časopise píše, že Francúzsko svoje čaty predbežne musí nechať na ostrove Kréta. Jestli ale Francúzske čaty tam zostanú, aj ostatné mocnosti budú sledovať príklad Francúzska, ktoré takto opäť oratuje európsku rovnováhu a pokoj.

Francúzsko a Taliansko sa zvlášte preto pridržiajú svojho stanoviska, lebo pred 11 rokami, keď Turecko privolilo, aby turecké vojsko opustilo ostrov Krétu, štyri protežujúce mocnosti udržanie suverenity Turecka v spoločnej note zabezpečili.

Baša Muktár, člen tureckého notifikujúceho výboru, počas svojho pobytu v Paríži s ministerpredsedom Clémenceauvom a zahraničným ministrom Pichonom radil sa aj o záležitosti ostrova Kréty a poukázal na to, že Turecko by prinútené bolo na ostrove zakročiť, keby tam vypuklo povstanie, život mohamedánov by bol ohrozovaný.

Portu veľmi znepokojuje chovanie sa Grécka v

otázke Kréty. Dľa chýru ministerská porada uzavrela, že následkom manévrov gréckeho vojska na území salonického vojenského sboru povolá do služby rezervistov. Turecké čaty pozdĺž gréckej hranice začaly stavať už i pevnosti.

Turecku teda opäť hrozí vážne vnútorné a zovňajšie nebezpečie, o ktorom nemožno vedieť, že ktoré je nebezpečnejšie? Tak sa zdá, že záležitosť ostrova Kréty ešte veľa starostí zapríčiňuje tureckej vláde. Taktiež ešte za dlhý čas potrvá, kým vnútorné pomery tureckej ríše budú konsolidované. Tam je vzbura Albáncov, ktorú možno pripísať poburovaniu Staroturkov. Chýr o víťazstve Albáncov úradne síce ešte vždy popierajú, no isté je, že pohyb Albáncov, ktorí sú prívržencami Staroturkov, treba za vážny považovať. No a Staroturci nielen v Albánii, lež aj v Malej Asii usilujú sa čím viac nepríjemností narobiť Mladoturkom, ktorých moc by radi chceli zničiť.

Na porazenie moci Mladoturkov, dľa najnovších zpráv, sdružili sa aj mladí dôstojníci, na čele ktorých stojí hlavný veliteľ delostrelectva baša Hassan Rifaat.

Turecká vláda záležitosť ostrova Kréty veľmi vážne berie, Vysvitá toto aj z obežnej noty tureckej vlády, ktorú v tejto záležitosti poslala mocnosťam a v ktorej sa verejne vojnou vyhrožuje na ten pád, keby sa Grécko pokúsilo prívteľiť si ostrov. Na válečné hnutie poukazuje aj to, že ministerstvo vojny zakázalo tureckým časopisom podávať zprávy o pohyboch čiat a flotty, o objednávkach pre vojsko a o takýchto veciach. (Práve takýto zákaz vydala aj uhorská vláda, keď pre annexiu Bosny a Hercegoviny vojna so Srbskom už na prahu stála.)

POLITICKÉ CHYRY.

Vážnosť stavu kňazského.

Zaiste len terajším veľkým horúčostam možno pripísať že istý dobre známy dopisovateľ skalických «Ludových Novín» lapil sa pera aby napísal článok o «Vážnosti stavu kňazského.» Vy-zorá to práve tak ako keď slepý hovorí o bar-vách. Zaiste aby vážnosť stavu kňazského osla-voval, keď sa ten dobre známy dopisovateľ z pohárka potúžil odkašlal si nasledovne: «Nebo a zem, voda a oheň stojí medzi nami, ktorí za zveladenie, oslobodenie ľudu slovenského pra-cujeme, obetujeme — a trpíme — a medzi ne-prajníkmi slovenského ľudu, z pomedzy ktorých v šťastne zaniknutej koalicionálnej dobe v prvých

radoch šliapali najsvätejšie zájmy slovenského ľudu práve privrženci maďarskej ľudovej strany.» Na tieto hlúpe pomlúvy, prinútení sme opýtať sa dobre známeho dopisovateľa «Ľud Novín» či snáď aj to patrí ku vážnosti stavu kňazského aby kňaz takto nehanebne pomlúval a cigánil? Bo je to podlá pomlúva a bezočivé cigánstvo, že privrženci ľudovej strany šliapali kedy zájmy slovenského ľudu. Hunsná pomlúva je ďalej a ciganstvo že ľudová strana klame a zavádza slovenský ľud a ho búri proti vlastným bratom. Takéto podlosti o kresťanskej ľudovej strane zdravého rozumu človek napísať nemôže. Statočný a poriadny človek ale keď sa opováži jednotlivcov alebo politické stránky urážať, nesvedomite pomlúvať podpíše si svoje meno pod jeho článok a neuziava podpis «Detvan». Teda von s menom pán «Detvan» jestli ste statočný človek.

Ako ostatne tá «Vážnosť stavu kňazského» u toho «Detvena vyzerá, prezradzuje nasledujúcim výbuchom rozpálených modzgov: «A jestli jesto vôbec u nás klerikalizmu, jestli niekedy náš Bohu i cirkvi svätej verne oddaný ľud príde k poznaniu toho, čo je vlastne ten **klerikalizmus**, tá **najhnusnejšia reakcia** . . .» Pekne zavijate pane «Detvan»! Má to snáď tiež k oslave vážnosti stavu kňazského slúžiť, keď o klerikalizme píšete že je to tá najhnusnejšia reakcia? Klerikalizmus je najhnusnejšia reakcia, to píše «Detvan» keď ide zastávať vážnosť stavu kňazského.

Tieto a podobné hlúposti toho článku mohli len bez rozumu alebo ópily «Detvan» napísať.

Z nitrianskej stolice.

Z celých horných krajov není toľko ponosov ako z nitrianskej stolice preto, že administratívne orgány verejné zájmy podrobujú zájmom-židovským. V nitrianskej stolici podporujú teda židov tí úradníci, ktorých platia kresťania.

Dokážeme to nasledujúcim príkladom: V Lehote vystavila priemyselnu železnicu Capriora učastinárska spoločnosť na mramor. Touto železnicou ktorá vede cez obec, zvláste životy obyvateľov vystavené sú stále nebezpečenstvu. Okresný služny Abaffy pri povolení ku stavaniu železnice upozornil na to patričnú vrchnosť. Aj obce Nyitra-Novád, Podrágh, Kis-a, Nagy-Lehota protestovaly proti tomu, aby železnicu stavali cez obec. Židovská učastinárska spoločnosť vedela si ale od vrchnosti vypracovať dovolenie ku stavaniu železnice cez obec. Ľudské životy následkom toho nachodia sa tam

jednotajne v nebezpečenstve. Len tieto dni zagniavil tam vlak istú staršiu ženu. Dokedy budu ešte židia najväčši páni v Nitriansku?

Snemovňa.

Dvadsať horvátskych vyslancov žiadalo svolanie krajskej snemovne. Snemovňa bola svolaná na 5. júla a v zasadnutí, ako jedinký predmet, prečítané bolo oznámenie, že imunitné právo horvátskeho vyslanca Mateja Novosela bolo urazené. Snemovňa vyslancov po prehovorení Franca Supila, Lehela Héderváryho, Michala Polita a Ivana Lorkoviča väčšinou hlasov rozhodla, aby imunitný výbor podal snemu svoju zprávu o tomto prípade. Snemovňa potom obnovila svoje v apríli vynesené uzavretie, ktorým poverila predsedu, aby v páde potreby svolal snem v zasadnutie.

BESEDNICA.

Vystrkovčania v Nitre a v Močenku.

Napísal: Ján Horváth, káplán vystrkovský.

(Pokračovanie.)

Potom nám ukázal jednu pred pár sto rokami vykopanú hlbokú studňu. Až sa nám hlava točila, tak hlboká bola. Pán Skrábay zažal žvachef slamy a pustil ho dolu, a malí sme čo čakať, kým to spadlo až na dno. Jako nám to povedal, tá studňa je hlboká na 64 metrov.

Potom poďakujúc sa pánu Skrábaymu za unovanie, išli sme do malej Seminárie, kde sme aj tak mali mať noclah. Pán rektor poukázoval mojim mladikom izby klerikov, dormitáry a muzikatorium, a konečne utešenú kaplnku. Táto sa mojim mladikom veľmi ľubila. A veru sa aj mohla ľubiť. Tak krásno zariadenú a vymalovanú kaplnku málo kde vidí človek. Odtiaľ sme išli do veľkého seminára. Bohoslovci malí tam práve slobodný čas, a preto som mojih tovaryšov zaviedol, medzi nich na krátky diškurs. Bolo tam radosti. Nedávno, pred rokom, som ešte i ja tam bol s nimi, a preto sa zaradovali, že im budem držať prednásku o mojom vystrkovskom živote. «Bratia moji, len sa učte usilovne a vzdelávajte sa, lebo ľud dychtíve očakáva horlivých bojovníkov. To, čo sa tu naučíte, vynesiete so sebou do života, a mnohé zásady dajú sa uskutočniť. Není to pravda, čo mnohí hovoria: «ináč v teorii, a ináč v praxi.» Povyprávval so im moje vystrkovské pomery takými farbami, že klerici boli by byvali hneď hotoví ief so mnou do Vystrkova. Obstali ale aj mojih tovaryšov. Zvláštne slovom ích držal Ľulko Likvényi. Potom mi gratulovali, že takých elegantných, heských tovaryšov máme. To si ja

myslím a radosť mám v nich! Potom sme sa bôľne odobrali.

vystrkovského, vtedy už kanonika nitrianskeho. A skutočne priblížili sme sa k jeho domu, a ukázal som im

Polovačka na slone.

Včul ešte jednu vizitu urobíme, povedal som mojim | znamenitosť nitriánsku, to jest «Corgoňa.» Cudzí Iudia
junákom. Navštívime nášho volakedajšieho pána farára | keď prídu do Nitry na púť k Matke Božej, nezameškajú

pozreť si i toho «Corgoňa». Je to chlap obrovský, ktorý na chrbte drží dom pána kanonika. Mnohí, idúc okolo neho, prežehnali sa, a pobožne sa pomodlili niekoľko «otčenášov», a hodili aj malú «oferu» k jeho nohám, čo potom my šibalskí žiaci sme spozorovali a do svojho vačku strčili. Toto som im povyprával. Moji mladíci tiež obdivovali toho «Corgoňa» a uznali, že ešte tak veľkého chlapa, tak veľkú sochu nikdy nevideli. Zacengali sme pri bráne, pretože bola zavretá. Vybehla služka, a vyvalila oči keď videla že sa nás tam toľko dohrnulo. Pán kapitulník nás veľmi láskave privítal. Radoval sa, že sme ho neobejšli a navštívili. No, a akožeby sme to boli mohli urobiť. Veď on veľmi mnoho dobrého učinil našemu Spolku tovaryšskému. On ho založil, a nemali sme ho navštíviť? Není sme my nevďačníci! Že čo chceme? Či kávu, či víno, či pivo, pýtal sa nás. Čo nám vaša veľkomožnosť dá, odpovedali sme. Za kávu sme sa poďakovali, lebo sme není ženy. A pretože sme si smeli voliť, nuž sme si vyvolili víno. Bolo to aj zriedkavé dobré vinko. Drngli sme si z neho «fest», až sa nám oči iskrily. Zafajčili sme si cigarku a s tým sme sa už aj brali. Na cestu dal nám pán kanonik 12 zlatých. No, takéto dobrodenie sme neočakávali. Keď sme už boli vonku na ulici, radili sme sa, čo máme počať s tými peniazmi. Já som na to predniesol ten návrh, že sa to rozdeliť má, a za jednu čiastku najmeme si fiaker, ktorý nás zaveze do Močenku. Mohj návrh bol jednohlasne prijatý.

Po tom sme išli do Spolku kresťanských socialistov, kde bol vydržiavaný obznámujúci večierok. Tam boli už mnohé spolky prítomné. Našli sme tam tovaryšský spolok prievidský, trnavský, ostrihomský, trenčianský, atď. Predstavili sme sa jedon druhému. Ja som sa díval, že moji mladíci predsa s ktorými údami sa spriatelí? A zbadal som, že to boli prievidžania a trnavčania. Ostrihomčani boli veľkí páni, takže len z pleca vyprávali sa s nami, preto moji mladíci, držali sa od nich na tri kroky. Zvláštne s prievidžanmi a nitrančanmi uzavreli srdečné priateľstvo. Sedeli sme pri jednom dlhom stole; tam boli spolkoví údovia z Trnavy, z Prievidze, a z Nitry. Mladíci zabávali sa znamenite bolo štrngánia bez konca-kraja. Moji mladí spomínajú to až dovčulku. Takéto schôdzky veľmi mnoho osožia; údovia sa veľmi mnohému užitočnému podučia, čo by si inak nijako neosvojili. Prišli ta aj veľkí páni, a posedali si medzi tovaryšov, a tak ľubežne sa s nimi rozveselovali, že až radosť! Toto je ten opravdový socializmus! Takéto sníženie sa ku robotníckej triede viac účinkuje jako, neviem koľko rečí!

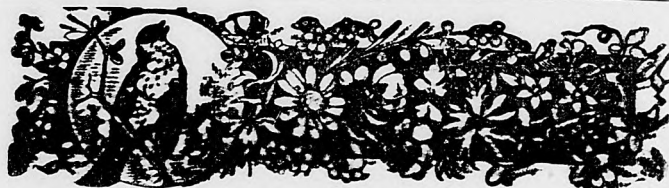
O jedenástej hodine sme sa rozišli, aby sme sa vyspali a na druhý deň s friským duchom súčasťnili sa pri veľkolepej slávnosti.

(Pokračovanie nasleduje.)

Krešťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

K našemu vyobrazeniu.

Vyobrazenie terajšieho čísla predstavuje nám ako assuanský kráľovský miestodržiteľ v Afrike poluje zo slova na ktorého mohútnom chrbáte pripiatý je celý malý domec. V Asusane raste zvlášte veľmi vysoká a hustá tráva, ktorou len slony môžu si cestu prešliapať.

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v pondelok otvoril novú železničnú drahú cez alpy távernské. Otvorenie drahy tejto, ako najkratšej železničnej cesty medzi Viednou a Triestom prevedené bolo za veľkých slávností, po ktorých večer jeho veličenstvo vrátil sa do Viedne.

Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary následkom prechladnutia chorlavie v Balatonfürede, kde sa na letovisku nachodí.

Dr. Alexander Giesswein krajinský vyslanec, opát kanonik rábskej kapitule vyznačený je titulom pápežského praeláta.

Dr. Ján ev. Berger opát-profesor university budapeštianskej, po dlhej chorlavosti zomrel 4. júla v 68 roku veku svojho.

Posvätenie kňazov. Osvietený pán biskup baňskobystrický dr. Farkas Radnay 2. júla posvätil za kňazov: Antona Csiesman, Jána Czeizel, Franca Simunyk, Jozefa Svehlik a Jána Szirmai. Teologovi Gusztávovi Szkalák 29. júna udelil rad subdiakanátu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie, na verejnom konkurze dňa 2. júla prijal viacej mladíkov za klerikov košického biskupstva. Ako kapláni prelození sú najnovšie: Dániel Egry z Gálszécsu do Göncezu, Julius Macejko z Göncezu do Gálszécsu, Mikuláš Bodnár z Kisszeben do Enyiczke, Jozef Kenedich z Enyiczke do Kisszeben, novovysvätený kňaz Imrich Urbán poslaný je za kaplána do Regeteriszka. — Kňazna vdova Ludvikova Windischgroetz cestujúc ku dcére do Sliezka, navštívila osvieteného pána biskupa a kryptu kniežata Franca Rákócziho II. — Spolok svätého Imricha v poslednom shromaždení bežiacieho školského roku, 23. júna vydržiavanom zkladal počty zo svojho celoročného účinkovania, z ktorého vysvitá, ak zmužile pracoval na svojom vyššom vzdelávaní, že veľmi prispel ku posilneniu katolíckeho presvedčenia v Košiciach. — Z príležitosti slávnosti spolku katolíckych tovaryšov dňa 29. júna vydržiavanej. spolku tomuto darovali najnovšie: Georg Spannraf 4 veľké záclony, Matias Kozák 59 stoličiek a Franc Mildner obraz pápeža Piusa X. Nech veľkodušným darcom jejich štedrosť hojne odplatí dobro-

tivý Boh! — Viktor *Molnár*, štátny sekretár počas svojho sdržovania sa v Košiciach, v sprievode dr. *Hadriána Csáky*-ho, biskupského notára, navštívil tunajšiu akadémiu, praemonštratské gymnázium a gazdovskú dievčenskú školu mníšiek Uršulíniek. — Na území košického biskupstva v obci Krasznokvajda, horlivosťou miestneho farára *Juliusa Regéczy* a *Franca Zagola*, okresného komissára Jednoty, minulé dni vydržiavané bolo veľké shromaždenie a na jejich oduševnené reči utvorená bola Katolícka Jednota a vstúpilo do nej 90 členov. — V obci *Kassaujfalv* dňa 27. júna v deň sv. Ladislava vydržiavaný bol odpust, na ktorom súčasťnilo sa veľa ľudu a miestny farár *Štefan Bodnár* na hostinu povolal mestský úrad, ako patróna.

Krst dcéry španielskeho kráľovského páru. Španielkemu kráľovskému páru narodilo sa nedávno dievča, ktoré v nedeľu pokrstili v kráľovskom kaštieli v La-Granja. Malá kňažna dostala pri sv. krste meno *Beatrix*. Krstným otcom bol arciknieža *Fridrich* a krstná matka arcikňažna *Izabella*, ktorú zastupovala španielska kňažna *Maria Kristina*. Pri krste boli prítomní: kráľ celá kráľovská rodina, minister predseda so všetkými členami vlády, anglický veľvyslanec, rakúsko-uhorský veľvyslanec so svojou manželkou, predsedovia dvoch komôr, pápežský nuncius, biskupi zo Segovy a Madridu, náčelníci občianskych a vojenských vrchnosti zo Segovy a veľa členov vysokej aristokracie. Počas obradov zarahotilo 15 výstrelov z kanónov. Večer na počtu arcikniežata *Fridricha* bola hostina.

Jubiläum jágerského bataillonu. V Baňskej Bystrici ležiaci 32. jágerský bataillon v sobotu slávil 50. výročitý deň svojho založenia. Na vojenskej slávnosti prítomné bolo aj obecenstvo, pretože dôstojnícky sbor bataillonu s občianskym obyvateľstvom mesta vždy v dobrom pomere nažíva. Domy mesta boli ozdobené zástavami a na vojenskej sv. omši, ktorú slúžili vo dvore kasárne, bolo aj početné obecenstvo. Z vojska na jubilarnej slávnosti boli prítomní veliteľ 27. Pešej divisie podmaršall *Hugo Meixner*, podmaršall *Alfons Dragoni*, plukovníci *Braun* a *Skiesz*, ďalej deputácia dôstojníckeho sboru 25. pešieho pluku a 16. delostreleckého pluku a dôstojnícky sbor 16. honvédskeho pešieho pluku. Zo strany obecenstva tam boli, hlavný župan stolice dr. *Mikuláš Osztrólczy* a baňsko-bystrický mešťanosta kráľovský radca *Július Csesznák*, ako aj štátni úradníci pod vedením svojich náčelníkov.

Jubilárna slávnosť sa začala ešte v piatok večer a síce s privítaním hostov, potom ale pochodil mesto fakľový pochod, pri čom na viac miestach hral hudobný sbor 25. pešieho pluku. V sobotu rano vojenský hudobný sbor hral po meste a predpoludním na dvore kasárne bola vojenská sv. omša s kázňou. Sv. Omšu slúžil a kážeň povedal farár *Ján Kohut*. Po službách *Božích* veliteľ bataillonu majór *Pillár* v nemeckej reči, nadporučík *Pirkner* v maďarskej a nadporučík *Müller* v slovenzkej reči prehovorili ku mužstvu. Na poludnie bol obed v dvorane katolíckeho tovaryšského spolku, popo-

ludní na dvore kasárne sriadili zábavu pre vojakov a večer v miestnosťach kasárne bola tanečná zábava.

Chýry zo Sariša. Prešov: Stoličný výbor vydržiaval dňa 28. júna riadne shromaždenie, v ktorom podžupan podal verejnú zprávu o pomeroch v šarišskej stolici panujúcich. Dľa tejto zprávy na assentírku povolali 6108 vojopovinných mladíkov; 4290 vojopovinných sa nedostavilo, sú v Amerike. Ku assentírke dostavilo sa len 1818 vojopovinných a z týchto vzali za vojakov 320 mladíkov. Zo zprávy podžupana vidaf ďalej, že vystahovanie do Ameriky znovu sa zaviha, vzdor tomu, že tam roboty není a veľká bieda panuje medzi vystahovalcami. Od 1. marca do konca mája vydali 305 cestovných passov, teda o 158 viacej, ako vlni v tomto čase. Požiar zúril v 21 obciach a najväčšiu škodu 48,000 korún zapríčinil v obci *Palocsa*. Šarlachu padlo v obeť 40 ľudských životov. Nákazlivé choroby medzi dobytkom vystúpily v 35 obciach. Výhlady na úrodu sú smutné. Zelenej potravy, sena, bolo málo a čo bolo to zhubily ustavičné dažde.

Chýry zo Spiša. Náš osvietený pán biskup dr. *Alexander Párvy* biskupskú preparandiu ponechá aj naďalej v Kapituli a jej miestností zariadi podľa predpisu zákona. Od budúceho školského roku budú už aj v tom učiteľskom semenisku riadne štyri triedy (klassy). — V obci *Zavadka* udrel hrom dňa 6. júna do domu istého *Turčana* a ho pri obloku sediaceho zabil; jeho dievke, ktorá v tej istej izbe pri stole sedela, sa nič nestalo. — V *Tátralomnici* sa mladíci *Alexius Berey* a *Geyza Lebenau* do tamojšieho bazára vlámali a ukradli všeliaké veci v cene asi 2500 korún. Už ich chytili a do chládku posadili. V *Podolinci* sa stal farárom *Franco Spiritza* farár *bušovský* a v *Ménharde (Verbov)* *Franco Laufik* prepošt-farár *kézmarský*. — Nebohý farár *verbovský Jozef Gornály* poručil katolíckemu kostolu v *Hunsdorfe*, kde 10 rokov učinkoval, 5000 korún. — Na *hollölmnickom* chotári pod *Ihlou* našli dňa 27. mája jednu ženskú mrtvolu. Tak sa zdá, že to bola cigánka alebo žebračka, ktorá v zime poblúdiac zamrzla. Mohla mať asi 45 rokov. — *Gimnaziálny* profesor menom *Weisz* z *Pruska* sa v našich vysokých *Tatrách* bez stopy ztratil. Zaiste spadnul z daktorej vysokej skaly a sa zabil. — V *Slovenskej-Vsi* v druhý sviatok *turičný* mrtvého našli pri *žriedle* *Badáničkium* z *Vychodnej* pochádzajúceho 32 ročného robotníka *Jána Lehotzkyho*. Zaiste ho zo *žriedla* vychodiaca kyselina uhličnatá zadusila. — V obci *Kubach* zabil medzi stínaním jeden strom *Pavla Martinkó*. — V *Hunsdorfe* sa dňa 13. júna v noci dvaja *cigáni* z *Batizoviec* do jedného sklepu vlámali a tam odtiaľ 250 korún hotových peňazi a všeliaký tovar ukradli. Už ich chytili. — V *Švabovciach* minule jeden koň tak kopnul svojho gazdu *Jána Korenko ml.* do slucha, že naskutku zomrel. — V *Kropachoch* sa dňa 8. júna dozorca *hutných pecí* *Pavel Rudič* bez stopy ztratil. Doktorí myslia, či nespadol do *žeravého ohňa* jedného *peca*. Bože chráň každého od nešťastia! — V *Novej-Lubovni* dňa 12. júna hrom zabil na *pastve*

dvoch chlapcov a jednu jalovku. Jeden chlapec mal 14 a druhý 16 rokov. — V Novej-Vsi bola dňa 17. júna v záujme Jednoty Kat. Ludu stoličná porada, na ktorej prítomných bolo asi 50 kňazov a asi 10 učiteľov. Na porade pekne poučné a povzbudzujúce reči držali o potrebe a o utvorení Jednoty ablegáti kresťanskej ľudovej strany Alexander Erneszt, Georg Szmrecsányi a hlavný tajomník strediska, Štefan Haller ktorým sa za ich unovanie a poučenie poďakoval Celestu Kompanyik opát-farár levočský. Na návrh hlavného správcu Jednoty dr. Ernsta sa jednodhlasne uzavrelo, že sa dňa 11. júla v každej farnosti Spiša utvorí Jednota. Už je veru aj svrchovaný čas, do teraz je u nás ešte len 4610 údov, čo je do ohľadu berúc to, že v našej stolici je 136 tisíc katolíkov, až primálo. Lenhor sa do práce! — Vo Veľkom — Lipniku dňa 15. júna v tamojšom grecko-katolíckom kostole tamojší grecko-katolícky, učiteľ Ján Safranko večnú vernosť slúbil slečne Margitke Gergelyi, dcére cestovného komisára Pavla Gergelyiho. V sprievode maďarskej reči sobášil ich farár richvaldský. — Farársku skúšku s dobrým výsledkom složili administrátor Ludvig Ilceskó a kapláni. Jakub Láng, Ján Janecskó a Franc Dulya. — V Kézmarskom lese si dňa 9. júna Ladislav Smerkáč žiak textilnej školy život odobral. Neznaf, čo sa tomu polutovania hodnému mladíkovi stalo. — V Poprade dňa 6. júna jedna neznáma asi 55 ročná robotníčka náhle zomrela. — Vo Veľkom Lipniku deti v jednom dome zo zábavy dve papierové 100 korunové bankovky na štyri čiastky, jednu taku bankovku na viac čiastok a dve dvadsať korunové bankovky na celkom malé kusky roztrhaly. Deti v posteli našly tie peniaze, kde ich rodičia skryli. Dobré ešte, že susedia to zbadali a deti k sebe vzali, lebo kto vie čo by rodičia s nimi v prvom rozčúlení boli urobili! Peniaze máme teda lepšie skyť pred defmi! — Kňazi starovesského dekanatského ekresu, dňa 8. júna v Lešnici držali svoju jarnu kongregáciu. Pred shromazdením všetci slyšali sv. omšu, ktorú domáci pán Vendelin Huszka slúžil. Kostol bol živými kvetami tak prekrásne ozdobený, ako to zriedka vidno. Aj pekne a praktične vypracovanú prednášku domáci pán držal asíce o lútosti. Reč bola aj o tom, že lepšie treba pozor dávať, aby ľud nebol vykoristený od nekresťanských krčmárov. Uzavrelo sa, že čo sa assekurácii týka, Gazdovský Ujistujúci Spolok treba podporovať, lebo ten istú čiastku svojho dôchodku na katolícké školy obetuje. Na kat. tlač obetovali shromazdení kňazi 9 korún. Jasenná kongregácia odbavovať sa bude v Lešnici. V Haligovcách dňa 9. júna po dobre vydarenej školskej skúške hanušovský dekan-farár Peter Krávecz v sprievode peknej reči nový kríž posvätil v smrtnici. Obraz krista Pána ktorý Hanula akademický maliar v Chrastí maloval je veľmi krásny. — Dňa 11. a 12. júna prešlo cez našu stolicu 120 automobilov medzi národného automobilného klubu. Prvý automobil prišiel asi o poldruhej hodine po obede pod nedecký zámok, kde most, nad riekou Dunajcom pekne bol ozdobený.

Nocovali v Smeksu a v Tátralomnici, kde ich úradne pod peknou so zástavami devať národov ozdobenou bránou a s cigáňskou muzikou vitali, hlavní predstaveni našej stolice, 12. ého ráno o siedmej sa pohli tamodtiaľ a prez Poprad, Štvrtok a Novú-Ves prešli do Gemerska. V ten istý deň popoludní už v Pešti boli. Cez našu stolicu bez všetkej prekážky a nehody prešli. Ľud, ktorý sa všade s veľkou zaujatosťou prizeral, ako sa to aj odplatilo, sa veľmi úctive choval. Stolica naša všetko možné urobila, aby aj pred cudzým svetom, zachránila svoj dobrý chýr. — Minulého týždňa bol u nás vše daždivý a veľmi chladný čas. Už by sme zas potrebovali aj kus prajného počasia.

Za živa pochovaní. Pred osmymi dňami sa stalo, že vo Švajciarsku jedna časť tunela Brugweed sa srútila a zasypala veľa robotníkov, z ktorých viacerých mrtvých vytiahli. Ochranná práca sa hneď započala, ale ku ostatným zasýpaným robotníkom sa dosiaľ nepodarilo dostať a preto si o nich mysleli, že už dávno pomreli. Minulý týždeň potom vysvitlo že jeden zo zasýpaných robotníkov ešte žije. Nešťastník sa menuje Giovanni Petesoli, má 20 rokov a pochádza z Talianska. Napriek tomu sa ho posiaľ ešte nepodarilo oratovať.

Vzbura sedliakov v Bessarabii. V Bessarabii, ktorú po vojne r. 1877—8. Rusko vzalo Rumunsku, vypukla nebezpečná sedliacka vzbura. Sedliaci sa zvlášte na židovských árendátorov zlostia a udajne už sto židov zabil, následkom čoho títo hromadne utekajú. Rumunská vláda vyslala na hranicu dve stotiny pešieho vojska, aby prekazila príchod utekajúcich židov do Moldvy, kde pred niekoľkými rokmi len veľkým namáhaním sa podarilo potlačiť vzburu rumunských sedliakov.

Obete hromu. Z Levoče (Löcse, stol. spišská) píšú, že v obci Ujlubló minule zúrila veľká búrka. Hrom viackrát udrel a na lúke zabil pastierov Michala Ružu a Tomáša Telmáka. V blízkosti pastierov bolo aj päť detí, ktorým sa mimo ľaku nič nestalo.

Namiesto šperkov — cukríky. Istý Stereki z Brüsselu mal dve naušnice, ktoré boly ozdobené šmaragdami v podobe hroznového strapca. Tieto naušnice pochodily z klenótov v Genfe zosnulého braunschweigskeho kniežata. Istý Seville z Paríža sa ponúkol, že spomenuté naušnice predá v Londýne za 50,000 mariek. Seville vyhľadal v Brüsseli jedného grófa Festeticha, ktorý bol náklonný naušnice kúpiť, ponevác ale cenu šperku nevedel zaraz zaplatiť, Seville naušnice položil do škatulky, ktorú zapečatil a odovzdal Sterekimu s tým, aby naušnice mal u seba dotiaľ, kým za ne peniaze nedostane. Stereki škatulku prevzal, ponevác mu ale vec bola podozrivá, škatulku otvoril a našiel v nej namiesto šperkov štyri cukríky. Stereki oznámil Sevilleho, ktorý vtedy už bol v Londýne, kde býval v hoteli pod falošným menom. Tento hotel neskorsie opustil, ale rozkázal, aby ho hneď volali ku telefonu, akonáhle ho gróf Festetich bude hľadať. Takto ho potom našli a zatkli. Zlodej naušnice založil za 200 funtov šterlingov. Gróf

Festetich na policii povedal, že Seville bol jeho súkromným tajomníkom. Za grófa, ktorý sa osvedčil, že o krádeži nemal vedomia, jeho vo Wiesbadene meškujúci otec už viackrát zaplatil dlžoby. Najnovšie mu tiež poslal 200 funtov šterlingov, aby Sevillom založené naušnice vymenil, pretože naušnice na meno grófa Festeticha boli založené.

Zase cigáni. V obci Hunyaddobra (st. Hunyad) udala sa lúpežná vražda. Majetnú vdovu po finančnom hlavnom kommissárovi Karlingerovi susedia minulý týždeň popoludní našli v bezpovedomom stave nebezpečne ranenú, jej slúžku ale a tejto otca našli zavraždených. Vrahovia byť celkom poprevracali a vyrabovali. Pravdepodobne je, že vraždu spáchali potulujúci sa cigáni, ktorí slúžku a tejto otca sekerou zabili. Karlingerova má prebitú hlavu a leží bez povedomia, tak že ju ešte ani vypočuť nemohli. Stopovanie je zavedené.

Strašná noc v Messine. Obyvatelia Messiny v Taliansku mali 25. júna hroznú noc. Večer od $1/2$ 8 hodiny do 6. hodiny ráno sa zem pätnásťkrát silne otriasla. Zemetrasenie bolo sprevádzané veľkým podzemným hrmotom. Aj v susednom meste Reggio di Calabria bolo zemetrasenie; nastrašení ľudia vybehli na ulicu a celú noc ztrávil pod holým nebom.

Pozor na deti. Z Turian (stol. turč.) nám píše: Tieto dni viacerí tunajší gazdovia stáli na moste pred obecným domom. Tam bol aj Ondrej Hlavata-Objedok so svojím 6 ročným synkom Jankom, ktorý sa s ostatnými na moste sa baviacimi chlapcami začal hrať, medzi čím vyliezol na operadlo mosta a díval sa do vody. Odrazu sa mu zatočila hlava a spadol do vody. Prítomní mužskí chlapca síce živého vytiahli z vody, ale nech sú chlapi náhodou neni tam, chlapec by veľmi ľahko bol zahynul. Rodičia, dávajte si na dieťa pozor a jestli to sami nemôžete robiť, posielajte si ich do tvody, akú teraz už práve aj v Turanoch máte.

Srbskí konsuli — defraudanti. Zo Saloník oznamujú, že srbský hlavný konsul Šivič, ktorého prepustili z úradu, ocestoval späť do Belehradu. Na jeho miesto vymenovali Tomiča, ktorého prvou vecou bolo to, že prezrel pokladnicu konsulátu. V pokladnici dľa kníh malo byť 150,000 frankov, ale pokladnica bola cele prázdna. Tomič toto oznámil srbskej vláde. Aj v Üskübe tamojší srbský konsul Balugčič defraudoval 160,000 frankov. Túto summu kráľ Peter zaokrýje zo svojej prívátnej pokladnice, lebo Balugčič mal veľkú účasť v tom že sa dynastia Karadordevičovcov znova dostala na trón Srbska.

Horúčosť v Amerike. Z New-Yorku oznamujú, že od niekoľko dní v celej Severnej Amerike panuje tropická horúčosť, ktorej dľa zprávy policie každý deň veľmi veľa ľudí padne v obeť. Len v samom New-Yorku v jeden deň vtedy 40 ľudí zomrelo na slnečný úpal. Teplomer už jeden deň vtedy rano ukazoval 30 stupňov tepla vchádzku a napoludnie ukazoval niekde aj 40 stupňov. Obchodný život takmer celkom prestal a veľká čiastka obyvateľov noc ztrávila pod holým nebom.

HOSPODARSTVO.

Vyberanie uhorkového semiačka.

Už mnoho rázy hovorilo sa, že to semiačko je najlepšie, ktoré si človek sám doma dochová; a pretože pri tom nie je žiadnych výdavkov, teda je ono i najlacnejšie. A semiačko uhorkové veru rozhodne medzi tieto semiačka patrí, a nežiada inej opatery, ako to, aby sme si pekné exempláre vybrali a nechali na semiačko. A toto je veru ani nie ťažká ani nie unavná práca.

Hlavnou vecou je pritom to, aby sme si na semiačko nechali tie najkrajšie kusy. Toto je nielen potrebné preto, že to na oko dobre účinkuje, ale z takýchto uhoriek dochováme si viacej a lepšieho semiačka.

A preto kadeaké skrčené uhorky nenehávajme si nikdy na semä, ale ich upotrebme v kuchyni alebo na trhu. Uhorky na semä nech sú pekné, okrúhle, dlhé a rovné. Ale vyberme si i také kusy, ktoré nám udržia i sortu. Ponevác uhorky na konci byle obyčajne zvykli sa skrčiť a preto tie ani nemôžu udržať sortu. Preto vždy si hľadme nechať uhorky na semiačko pri korení samom, alebo aspoň v blízkosti koreňa, lebo tieto najskorej zadržia sortu. Čím ďalej stoja od koreňa, tým sú ony neschopnejšie ku tomu.

Odrodenie veľmi napomáha i to, jestli v blízkosti dochováme uhorky inej sorty, alebo tekvicové rastliny, ako sú diňa a tekvica. Následkom oprašovania kvetového prášku sa môže dostať ovocie, ktoré je nie ani pre kuchyňu, ale ani na semiačko.

Starajme sa potom i o to, aby tie uhorky, ktoré sme si na semiačko nechali, zrely v pokoji. Pod týmto sa to rozumie, aby sa uhorky takejto nikto vôbec ani nedotknul, lebo ľahko sa môže stať, že prekrútíme stĺblo a hneď je po semiačku.

Ponevác však toto môžu urobiť i prudkejšie vetry, preto sa odporúča, aby sa byliny ktoré sú nechaté na semä, pripevnily k zemi kvačkami, alebo aby sa na ne na viacej miestach nasypalo zeme.

Takéto uhorky potom nechajme dobre dazreť. Jestli uhorka nedozrela, jej semiačko nevzkleje. Preto uhorku na semeno neslobodno prv odtrhnúť, kým sa bylina nepočína zohýnať.

Čistenie kurínov.

Aj pri hydine je platné to príslovie, že: «cistota je pol zdravia», ak chceme dačo mať. Na mnohých miestach preto nič nemajú z hydu, lebo sa nestarajú oň a čakajú, aby im pečené holuby letely do huby.

U nás málo kde mávajú kurín, ubohé sliepky musia si samé vyhľadávať noclah, a to býva obyčajne na povalech na pántoch, ale často aj po stromoch okolo domu. Kurín, stále bývanie pre hyd málo kde vidno a keď ho aj kde majú, tak by bolo pre hydiny snáď lepšie, keby ho nemali, lebo je on hniezdom špiny a nákazy a to preto, lebo ho nikdy nečistia.

Kuriny sa majú zvláštne v lete čistiť a každý týždeň nie len vymiešťať a slamu alebo piesok v ňom obnoviť a desinfikovať ešte aj vtedy keď niet žiadnej nákazy medzi hydrom, lebo vtedy je už neskoro, keď hyd napáchnuť nákazou. Ohrada na kurine má sa týždenne zmyť tuhým luhom a ak boky tak spodok raz za mesiac vydrhnúť karbolovým vápnom. Neškodí, keď sa karbolovým roztokom aj zem okolo kurína poleje na dva tri kroky. Aby sa nákaza nepriviliekla do kurína, tak nikdy hneď nevložíme doňho prikúpenú hydinu, ale ju za niekoľko dní držíme na inom mieste a keď za 3—4 dni vidíme, že je zdravá, vtedy ju už môžeme pustiť medzi inú.

Avšak i vtedy nezbýva opatrnosť; prv ako by sme zakúpenú hydinu pustili medzi našu domácu, tak každý kus kúpenej hydiny posypme hmyzovým prachom, aby nám naša hydina nezavšivela.

DOPISY.

Budapešť.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojích riadkov v našom obľúbenom «Kresťane».

«Bud. Kath. Deln. Kruh» vydržoval 27. júna svoje valné zhromaždenie. Členovia kruhu popoludní o 1/2 4-tej hodine pod zastavou šli do chrámu jozefovského, zkaďal po vybavení «Veni sancte» navrátili sa do miestnosti kruhu.

Sotva sa utišila údami dosť pekne naplnená miestnosť, hneď sa zjavil na rečnísti, — ktoré p. I. Krajčí utešene ozdobil kvetami — p. dr. I. A. Wágner v sprievode úradníkov kruhu a zahájil zhromaždenie. V svojej hlboko premyslenej reči poukázal na prospesné účinkovanie kruhu v poslednom roku, a zo srdca pochádzajúcimi slovami povzbudzoval prítomných k práci za zveladenie kruhu. Na konci svojej — mile znejúcej — reči, poďakujúc sa v mene výborníkov za tú dôveru, v ktorej ich členovia kruhu v poslednom roku súčastnili a odovzdajúc podpredsedovi p. I. Janíkovi dar kruhu, za jeho neunavnú 5 ročnú prácu, kruhu preukázanú, pri ustaričnom volaní na slávu prepustil slovo podpredsedovi p. I. Janíkovi. Dar tento, čo znak vďaky a uznania zo strany členov kruhu, veľku radosť spôobil p. podpredsedovi. Keď povstal, aby sa poďakoval za jemu preukázanú dôveru, jeho — i tak milá — tvár sa začerveňala a on citiny vďaky hlboko dojatý sľuboval, že napozatým ešte lepšie bude pracovať za dobro kruhu. Po jeho reči prehovoril p. D. Porubský a rozpomenie sa na dosa-

vádne chvály hodné účinkovanie kruhu, povzbudzoval členov k ďalšej práci.

Aby aj velební páni boli zastúpení, ktorí — okolnostami hatení — nemohli sa súčastniť na zhromaždení, na všeobecnú ziadosť musel prehovoríť i p. I. Kopták. V krátkej ale významnej reči poukázal na život prvých kresťanov, na ich braterskú lásku, a odporúčal, aby členovia kruhu po ich šlapajách kráčali, a nadovšetko, aby tých mnohých slovenských robotníkov, ktorí ešte neznajú tento kruh, do jeho lona priviedli. Po jeho s chválou prijatej reči započala sa voľba nového výboru. Zvolení boli: Za predsedu p. dr. I. A. Wágner, za podpredsedu p. I. Janík; za riadných členov výborníkov I. Krajčí, I. Kupčuliak, M. Krajčí, F. Trnka, F. Verosta, A. Rössler, A. Vrana, I. Svýba, A. Klozík, A. Tomko. Za náhradných výboruikov Št. Iskra, M. Vajzer, F. Vranák, A. Kristinák. Za gazdu kruhu I. Krajčí; za zápisníka I. Mihalovič; za knihovníkov a pokladníkov A. Rössler, F. Svýba, A. Branický; za kontrolorov F. Verosta, F. Janík; za dozorcov kostolných vecí I. Krajčí, A. Vrana, F. Trnka; za spevára V. Jonec.

Prítomný.

Od Nitry.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte v našom milom «Kresťane» uverejniť tieto riadky.

Po najprv mi treba napísať že sa tak ja ako aj mnohí veľmi čudujeme nad tým, že z našej nitrianskej doliny včul menej dopisov čítame v Kresťane ako len pred niekoľko mesiacmi. Človek by sa nazdával že snád ľudia včul menej čítajú u nás «Kresťana» a že preto menej dopisov z našej doliny v ňom prichodí. Tomu ale není tak. U nás ľudia všade veľmi radi čítajú «Kresťana». Vidieť ho včul aj v takých domoch, kde predtým ani chýru nebolo o ňom. To je na každý pád veľmi dobrý znak že u nás ľudia už uznávajú že im tie všeliaké liberalné a národnárske noviny len gebulu vnašajú do jejích domov. Nejedon už hovoriť: škoda že som cez dlhý čas peňaze vyhadzoval za tie všeliaké liberalné a národnárske muchotrávky.

Po druhe mi treba pripomenúť ako tu v našej doline ti stari liberali začínajú oživať od tých čias, čo noviny vypisujú že sa koalícia rozpadne. Naši stari liberali dupee váľajú a lámu kolosa ako cigáni od radosti, že sa snád zas dostanú ku masným hrncom. U nás hovoria ľudia: veď nám už nič iného nechýba, len aby sme zas prišli pod ferulu liberalov, potom až bude v celom Uhorsku viacej biedy ako masných slížov. Ja

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hneď**

Beretväs-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhší
migrén-hlavy bolenie. — **Gena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretväs, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

preto myslím, že sa my katolíci, už či sme ľudáci, jednotári alebo kresťanskí socialisti, už včul máme chystať aby nás tí liberáli, keby ozaj prišli nenašli neprichystaných. Držme spolu katolíci. Organizujme sa v každej dedine ľudáci. Vstupujme do našej katolíckej Jednoty. Čo sú robotníci medzi nami nech sa držia zastavy kresťanských socialov. Jedným slovom: budme na ztráži! Pán Boh s nami a zlé preč!

* * *

Lehnic (Spišská Magura).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Kresťan»-e.

Slečna Aranka Ledényi, rímsko katolícka učiteľka tejto obce, naše deti nielen učí lež ešte aj povinnosti organištu šikovne koná a pritom veľmi veľké úspechy dosiahla v učení ručných prác. Tamojšie deti znajú ol-tárne plachty, pally, čipky, umelé kvety, pan čuchy štučne, držiaky na umelé kvety atď. pekne a šikovne shotovovať. Na záverečnej školskej skúške (exament), ktorá ešte v máji bola, asi 100 takých kusov bolo vystaveno. Doktoré z tých vecí sú ešte aj teraz na predaj, ba nektoré z vyšspomenutých predmetov sa aj osobitne objednať môžu. S dobrou voľou, s pekným zachádzaním a s usilovnosťou aj gazdovské a robotnícke deti sa dajú k mnoho dobrému a peknému vyučiť. Naša Magura predsa len napreduje. Dobré je to tak! Nech vidí svet, že my sme predsa nie najzaostalejší v našej stolici.

S Bohom

Bojovník za pokrok ľudu.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 3. júla.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tisská K 32.35—33.45, stolnobelohradská K 31.80—33.25, peštianska K 31.95—33.35, banátska K 30.50—33.45. — *Raž*: prvotriedna K 20.10—20.20, druhotriedna K 19.60 do 20.10. — *Jačmeň*: prvotriedny K 17.40—17.80, druhotriedny K 17.00—17.30. — *Proso*: K 00.00 do 00.00. — *Ovos*: prvotriedny K 19.20—19.60, druhotriedny K 18.80—19.10. — *Kukurica*: K 15.55—15.75. *Repica*: K 31.50—32.50.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	24.80	24.50	24.20	23.90	23.60	23.20	22.20
		č.	7	7½	8		
		K	20.40	17.40	8.70		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6.70, hrubé K 7.20.

Strova: fazuľa obyčajná biela K 21.50—22.50, fazuľa strakavá K 15.50—16.00. — *Hrach*: nelúpaný, čistý K 23.00—33.00, lúpaný K 24.00—51.00. — *Šošovica*: čistá K 30.00—50.00. — *Konopné semä*: K 18.00

do 19.00. — *Mak*: K 57.00—58.00. — *Rasca* (kmín): Kor. 110.00—112.—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 166.00—167.00, vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 140.00—141.00, 3-kusová K 148.00—149.00. vidiecka K — — — — za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 130.00—135.00, lucerna jasnozrná K 130.00—140.00 za 100 kg.

Lekvár: srbsky (z r. 1908.) K 18.50—19.25, bosenský (z r. 1908.) K 22.00—23.00 po 50 kilogr.

Slivy: (z r. 1908.) bosenské (100 kusové) K 8.50 do 9.00, (z r. 1908.) srbské (100 kusové) K 8.00—8.50 po 50 kilogrammoch.

Spiritus: Rafinovaný odaneny vo veľkom 173.50 do 174.52. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 48.00—49.00.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35.00, fiumánsky White-Star (***) K 29.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 5.20—5.50, žlté K 6.80—6.80 za 100 kilov.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 80.00 do 80.50, kockový K 82.00—, žltý K 80.00—80.50 za 100 kilogr.

Vajcia: prima uhorské K 97—98, od Tisy K 95—96, sedmohradské K 94—95 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.

Maslo: k čaju K 2.60—2.80, k vareniu K 1.60—1.90, syr 10—12 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Odkazy redakcie.

K. Ó. Vďačne sme prijali a uverejníme budúce.

F. M. Sz. Prosíme o trpezlivosť, uverejní sa v nasledujúcom čísle.

S. F. H. Dopisy bez podpisu zasielateľa nemôžeme upotrebiť.

F. K. K. Pekne ďakujeme.

B. H. Sz. Proti takej chorobe není lieku.

Lámka

rheumatické nemoce, klanle, trhanie, bolesti vo svaloch nás netrápia odkedy Fellerov Elsa-fluid upotrebujeme, ktorý má istý účinok. Jedon tucet na prábu stojí franko 5 korún. — Objednajme si Fluid u Eugena V. Felleru v Štubici, Kostolna-ul. 18. (st. záhrebska). *Ida.*

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovon dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschentz** číslo 826. Böhmerwald. Cenníky franko zdarma.

Lacné české perie.

5 kilo : nové tmavé driapané kor 9'60, lepsié 12 kor.
Biele mákké, jak páper 18 kor.— 24 kor.
Biele ako snáh mákké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpät prijati je pod touti vynimkou dovolené jestli sa poštové útraty vynahradia. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Čechy.)

Oznamy prijíma
administracia

'Krestan'

■ ■ Budapest, ■ ■
Szentkirályi-u. 28.

Za čistotu záruka **30.000 korún.**

SCHICHT
jeleňa mydlo je najlepšie.

Schichtové jeleňa znaku mydlo pre mimoriadne výborné vlastnosti jeho potrebovať sa môže ku všemožným cieľom čistenia: K osobnému čisteniu, ku praniu najčistejšej a hrubej bielizne, barvených látok, ku čisteniu kuchynského a izbenného náradia, pokrovcov, domácich zvierat atď. atď. Dorába sa z najlepšej vyberanej hmoľy.

Rušeň!

!!! S 18 prvým. vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa
Budapest, VI., Gyár-utca 23. szám.
Odporuča najvrelj Ludvika Kállai
elektrické benzinlokomobil stroje v mlatbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!
Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.
Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtäre, stroje k mlateniu a ku siatin atď.
Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podavily.
Cennik s obrazmi na žiadosť zdarma a franko

Rušeň!

Pri objednavkách na naše ohlasy, prosíme odvolávať za vždy na náš časopis.

Páni hospodári!

Netreba vám viacej hospodarske stroje z cudzini alebo od firmam nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonálosti. — Odporúčam svoje najnovšie:

Mlát'ačky s ocelovými guľičkovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. Zentüre dla najnovších modellov. Zlepšené rajtäre. Výborné sečkovice amerického systému. Triery. Strúhadlá na burgyňu. Strotovníky na zrno. Široje na siatie. Pluhy, brány. Stroje na rezanie kapusty. Mačkadlá na syr, borievky a na hlynu. Zelezné mangle na prádlo, decimalne váhy a stroje na lámánie stromovej kôry.

== Cenniky zašlem na žiadosť zdarma a franko. ==

Michal Treskoň,
fabrikant hospodarsky chstrojov v Bytči
(Nagy-Bicsese).

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ľachách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bar komu ochotne odpoveda.